EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 22.2.2008
KOM(2008) 108 galutinis

-

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

DĖL METALO PRAMONĖS KONKURENCINGUMO

ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos dalis

{SEK(2008)246}

Įžanga

Metalo pramonė atlieka svarbų vaidmenį daugelio Europos perdirbimo pramonės šakų vertės grandinėje. Šiame komunikate vertinamas šių pramonės šakų konkurencingumas ir pateikiamos rekomendacijos ateičiai. Komunikatas papildo ankstesnius dokumentus – 2005 m. Komisijos komunikatą dėl ES pramonės politikos, kuriame paskelbtos kelios sektorių iniciatyvos, Komunikatą dėl žaliavų ir energijos tiekimo poveikio Europos metalo pramonės konkurencingumui vertinimo[1] ir kt. Komunikate taip pat atsižvelgiama į 2007 m. pramonės politikos laikotarpio vidurio apžvalgą[2].

Kadangi metalo pramonėje sunaudojama daug energijos, šiam sektoriui tiesioginės įtakos turi Bendrijos energetikos ir klimato kaitos politika. 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba akcentavo, kad „energijai imlus sektorius yra labai svarbus“ ir kad „reikia imtis ekonomiškai veiksmingų priemonių, kad būtų padidintas tokių Europos pramonės šakų konkurencingumas ir sumažintas poveikis aplinkai“. Šiuo požiūriu Komisijos pateiktame 2008 m. sausio 23 d. teisės aktų pasiūlymuose dėl su klimatu susijusių veiksmų ir atsinaujinančių energijos šaltinių pripaž įstama ypatinga energijai imlių pramonės šakų, kurios yra tiesiogiai veikiamos pasaulinės konkurencijos, padėtis.

Šiame komunikate aptariami pagrindiniai veiksniai, darantys poveikį sektoriaus veiklai, ir nurodoma, kaip Komisija, valstybės narės ir pramonė gali prisidėti prie šio sektoriaus konkurencingumo išlaikymo ir didinimo ateityje kartu neatsisakydamos užsibrėžtų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo iki 2020 m. tikslų.

Šiame komunikate pateikiant pagrindinius klausimus atsižvelgta į atsakymus, gautus per 2006 m. rugsėjo mėn. viešąsias konsultacijas, vykusias priėmus Komisijos tarnybų darbo dokument ą[3], kuriame išsamiai apibūdintas sektorius – pateikti statistiniai duomenys ir nurodytos pagrindinės ekonomikos tendencijos.

1. Metalo pramonės ypatumai ir problemos

1.1. Pagrindiniai struktūriniai bruožai

Metalo pramonė[4] laikoma pagrindine pramonės šaka, nes metalų gamyba yra pirmoji svarbi grandis daugelio pramonės įmonių, gaminančių ilgalaikį turtą (mechanikos inžinerija, automobilių pramonė, laivų statyba, aeronautika, statyba) ir vartotojų prekes, pridėtinės vertės kūrimo grandinėje.

Taigi ši pramonės šaka užima pagrindinę vietą daugumos išsivysčiusių ir daugelio sparčiai augančių besivystančios ekonomikos šalių pramonės struktūroje. Pagrindiniai metalo pramonės ypatumai yra tokie:

Kapitalo intensyvumas: reikalingos labai didelės investicijos į technologijas ir įrenginius, kurie naudojami labai ilgai (paprastai ne mažiau kaip 20–30 metų); todėl priimant sprendimus dėl investicijų reikalinga palanki ir nuspėjama reguliavimo sistema.

---

1 COM(2005) 474 galutinis, II priedas.
2 COM(2007) 374 galutinis, 2007 m. liepos 4 d.
3 SEC(2006) 1069, 2006 m. rugpjūčio 2 d.
4 Juodieji ir spalvotieji metalai, kaip nurodyta priede, NACE kodas 27, Eurostatas.

Didelis energijos sunaudojimas: šios pramonės šakos labai imlios energijai. Energijos kaina paprastai sudaro daugiau kaip 10 % ir gali siekti 37 % metalo (pvz., aliuminio ir geležies lydinių) gamybos sąnaudų.

Daugiau duomenų apie ES metalo pramonę ir jos dalį pasaulio ekonomikoje pateikta priede.

1.2. Žaliavų svarba

Labai svarbus klausimas yra neenerginių žaliavų tiekimas, nes ES metalo gamyba labai priklausoma nuo rūdos ir koncentratų importo iš trečiųjų šalių. Daugelio rūšių metalo rūdos, palyginti su visu pasauliu, išgaunama nedaug, pvz., nikelio (1,7 %), geležies rūdos (2 %), vario (5 %)[5].

Priklausomumas nuo importuojamų žaliavų sumažėja dėl to, kad beveik visas panaudotas metalas yra visą laiką perdirbamas. Pastaraisiais dešimtmečiais perdirbto laužo imta naudoti žymiai daugiau ir šiandien jis sudaro maždaug 40–60 % ES pagaminamo metalo.

Perdirbant sunaudojama daug mažiau energijos, pvz., antriniam aliuminio lydimui (naudojant laužą) sunaudojama tik 5 % elektros energijos, reikalingos pirminiam aliuminio lydimui.

1.3. Vieta ir svarba Europos ekonomikai

2005 m. 27 ES valstybių narių metalo pramonės apyvarta buvo maždaug 316 mlrd. eurų, o šioje šakoje dirbo 1,1 mln. darbuotojų (atitinkamai 5 % ir 3,3 % visos ES pramonės mastu)[6].

Metalo pramonė yra dalis sudėtingo ekonomikos tinklo, kuriam priklauso ne tik gavybos sektorius, bet ir daug kitų ES gamybos pramonės segmentų, kaip antai automobilių pramonė ir statyba. Daugybė svarbių šio tinklo sąsajų grindžiama, inter alia, kokybės reikalavimais ir inovacijomis, kurios sudaro metalų vertės grandinę.

Tradicinis ES pramonės sandaros privalumas yra metalo tiekimo grandinės ir susijusių pramonės šakų geografinis artumas bei bendri jų interesai (techniniai, logistikos, mokslinių tyrimų, inovacijų ir klientų aptarnavimo) . Dėl to susiklostė glaudus bendradarbiavimas, visų pirma gaminant aukštos kokybės plieną ir spalvotuosius metalus, su galutiniais vartotojais ir tarpusavio priklausomybė.

1.4. Pramonės struktūra ir MVĮ

Dėl didelio kapitalo poreikių rinkoje, visų pirma žaliavinio aliuminio ir plokščiųjų plieno gaminių, dažniausiai dominuoja didžiosios įmonės.

Europos metalo pramonės konsolidacijos ir restruktūrizacijos procesas yra toli pažengęs, o jį lydi didesnė integracija į pasaulinę rinką. Iš pradžių plieno bendrovės iš nacionalinio lygio perėjo į europinį, o pastaruoju metu – ir į pasaulinį: įsigijo įmonių už Europos ribų arba jas pačias įsigijo ne Europos bendrovės.

Vis dėlto su metalo gamyba glaudžiai susijusiu pirminiu metalo apdirbimu, t. y. ruošimu naudoti produktų gamybos sektoriuose, daugiausia užsiima MVĮ.

---

[5] SEC(2007) 771.

[6] Priedo 1 lentelė

1.5. Globalizacijos ir naujų sparčiai augančios ekonomikos šalių poveikis

Daugeliu metalo gaminių, o ypač spalvotųjų metalų, ir jų žaliava prekiaujama pasaulinėje rinkoje. Gaminių kainą lemia pasaulinė paklausa ir pasiūla, tad jai būdingas dideli ciklinis svyravimas.

Daugelio augančios ekonomikos šalių ekonominis vystymasis sukėlė pasaulinės metalo ir metalo gaminių paklausos bei kainų didėjimą, o dėl to kilo beprecedentis spaudimas žaliavos tiekėjams ir kainoms. Pastaraisiais metais Kinijos plieno gamybos mastas kasmet padidėdavo daugiau kaip 20 %; per 3 metus Kinija iš plieno importuotojos virto didžiausia pasaulyje eksportuotoja ir šiandien yra didžiausia pasaulyje plieno, aliuminio, vario, švino ir cinko gamini ų gamintoja[7].

Šis sektorius, nors ir labai priklausantis nuo žaliavų bei energijos ir kvalifikuotos darbo jėgos, sudaro pagrindinę gamybos pramonės dalį, todėl turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į darnų vystymąsi.

1.6. Konkurencingumo ramstis

Dėl nuolatinio pertvarkymo ir (arba) konsolidavimo, kuriais siekiama sumažinti sąnaudas ir pereiti į aukštesnės vertės rinkos segmentus, pagrindinei metalo pramonei pavyko išlaikyti auk štą konkurencingumo lygį.

ES metalo sektorius nebėra ta tradiciškai žemo lygio pramonės sritis, kurioje sukuriama menka pridėtinė vertė (įdarbinto žmogaus pridėtinės vertės rodiklis yra didesnis už gamybos pramonės vidurkį).

Inovacijos yra pagrindinis konkurencingumo variklis; tai rodo dideli gaminių pasirinkimo poky čiai ir naujų techninių panaudojimo būdų plėtra, pvz., brangiųjų metalų sektoriuje. Pagal inovacijų sektoriaus indeksą[8], palyginti su kitomis NACE pramonės šakomis ir paslaugų sektoriais, metalo pramonės inovacijų diegimo rodikliai yra vidutiniški.

ES metalo pramonė labai priklauso nuo ekonomikos ciklų, o pastaruoju metu pasaulyje paklausa labai išaugusi. Dėl to išsaugo kainos[9], pagerėjo daugumos sektoriaus įmonių bendroji finansinė padėtis, tačiau kartu kilo problemų kitoms gamybos pramonės šakoms, kuriose naudojamas metalas.

Nepaisant teigiamų tendencijų, nerimą kelia kai kurie klausimai:

– 25 ES valstybės narių pasaulyje užimama metalo gaminių gamybos dalis mažėja (ypač sumaž ėjo aliuminio sektoriuje – nuo 21 % 1982 m. iki 9 % 2005 m., o plieno – nuo 25 % iki 16 %); tam tikra prasme tokią tendenciją lemia greitai didėjanti gamyba naujose augančios ekonomikos šalyse.

– Europoje naudojamo Europos pramonės tiekiamo metalo, ypač žaliavinio plieno ir aliuminio, dalis[10] mažėja jau du dešimtmečius

---

[7] Taip pat žr. priedo 4 lentelę.

[8] PRO INNO Europos iniciatyva – INNO metrinė matavimo priemonė: http://www.proinno-europe.eu/extranet/admin/uploaded_documents/EIS_2005_European_Sector_Innovation_Scoreboards.pdf

[9] Žr. priedo 3 paveikslėlį

– didelė ES metalo pramonės priklausomybė nuo energijos kainų ir importuojamų žaliavų.

Geras pavyzdys yra ES plieno pramonės restruktūrizacija 9-ajame dešimtmetyje ir 10-ojo de šimtmečio pradžioje. 15 ES šalių dviem trečdaliais (nuo 750 000 iki mažiau negu 250 000) sumažėjo šios pramonės darbo vietų, buvo nuolat mažinami gamybos pajėgumai– gamybos mastas sumažėjo daugiau kaip 60 milijonų tonų[11]. Siekiant padidinti darbo našumą, atkurti Europos plieno sektoriaus gyvybingumą ir bendrą konkurencingumą, būtinai reikėjo restrukt ūrizacijos.

Dėl plieno pramonės restruktūrizacijos ypač nukentėjo naujųjų valstybių narių pereinamojo laikotarpio ekonomika. Tačiau esama naujų viltį teikiančių ekonomikos konsolidacijos ir atsigavimo ženklų. Patvirtinus programas ir planus, kuriais siekta įrodyti gyvybingumą[12], na šumo lygis žymiai pakilo, pasenę įrenginiai buvo išmontuoti arba modernizuoti, o aplinkai padarytas teigiamas poveikis. Apskaičiuota, kad Čekijos ir Lenkijos įmonių našumo lygis (tonomis plieno vienam darbuotojui) 2003–2006 m. išaugo 30 %[13].

1.7. Socialinis ramstis

Didžiausias ES metalo pramonės privalumas yra kvalifikuota darbo jėga[14].

Tačiau pramonei vis sunkiau pritraukti kvalifikuotus darbuotojus, nes inžinierių paklausa plieno sektoriuje smarkiai lenkia pasiūlą.

Plieno technologijų platforma nustatė tokias problemas:

- senėjanti ne tik plieno sektoriaus, bet ir su juo susijusių mokslinių tyrimų ir techninių centrų darbo jėga;
- naujų gebėjimų, įskaitant vadovavimo patirtį ir verslumą, poreikis;
- geresnis naudojimasis esamomis mokymo struktūromis ir klasteriais tarp pradinio mokymo, mokslinių tyrimų ir plėtros bei mokymosi visą gyvenimą.
- vykdomųjų ir techninių darbuotojų judumas.

1952 m. įsteigus Europos anglies ir plieno bendriją (EAPB) socialinis dialogas tapo tradicine politikos priemone ES plieno sektoriuje. Nustojus galioti EAPB sutarčiai, 2006 m. plieno sektoriuje oficialiai įsteigtas Europos socialinio dialogo komitetas. Bendru suinteresuotųjų šalių pageidavimu svarstoma, ar vykdyti panašią iniciatyvą ir spalvotųjų metalų sektoriuje.

1.8. Aplinkosaugos ramstis

Metalo pramonės gamyba paprastai labai imli energijai, todėl, kaip ir kasyba, gali daryti poveikį aplinkai (kasybos keliama oro, vandens ir dirvožemio tarša bei kasybai keliami žemės naudojimo reikalavimai).

---

10 Tai yra gamybos ir vartojimo santykis.

11 Pirminio plieno gamyba ir valcavimas, kaip apibrėžta EAPB sutartyje.

12 Pagrindinės restruktūrizavimo įgyvendinimo taisyklės buvo išdėstytos 1993–1996 m. Europos susitarimuose.

13 Čekijos ir Lenkijos plieno sektoriaus restruktūrizavimo stebėsenos ataskaitos, EB.

14 taip pat žr. priedo 2 paveikslėlį

Vis dėlto metalai gali būti labai naudingi aplinkai. Metalą galima perdirbti neribotai – dėl jo pagrindinės savybės nekinta, o perdirbant sunaudojama daug mažiau energijos negu gaminant i š rūdos. Perdirbant sunaudojama mažiau pirminių žaliavų, dėl to mažėja metalo kasybos ir r ūdos transportavimo daromas poveikis aplinkai.

Padidėjo energijos naudingumo koeficientas – nors per pastaruosius 15 metų metalų gamyba nuolat didėjo, Europos pagrindinių metalo pramonėje energijos suvartojama tiek pat ar net ma žiau.

Pavyko gerokai sumažinti išmetamų pagrindinių oro teršalų kiekį. Nors metalo pramonė išmeta labai daug CO2, jos išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų dalis 2005 m. 15 ES valstybių narių buvo tik 5,7 %[15]. Nors geležies ir plieno gamybos mastas 1990–2005 m. padidėjo 5 %, o spalvotojų metalų – 11 %, išmetalų tuo pačiu laikotarpiu sumažėjo atitinkamai 11 % ir 2 %.

Dėl žaliavų ekologinio efektyvumo pagerėjo funkcionalumas, nors metalo gaminių, pvz., plieninių ir aliumininių gėrimų skardinių, gamyboje naudojamų žaliavų kiekis sumažėjo[16]. Šios tendencijos turi būti nuolat stiprinamos siekiant didinti bendrą ekologinį efektyvumą, kuriam įtakos turi ir didėjantis gamybos mastas.

2. Integruotasis ES metalo pramonės konkurencingumo didinimo metodas

Integruotąjį metodą turėtų sudaryti tokie elementai:

- gerai veikiančiomis energetikos rinkomis užtikrinti energijos tiekimą konkurencingomis kainomis;
- sukurti sąlygas, kad sektorius galėtų įgyvendinti Bendrijos aplinkosaugos tikslus ir siekti art ėti prie užsibrėžtų klimato kaitos mažinimo tikslų;
- skatinti mokslinius tyrimus ir plėtrą, inovacijas ir aukštą kvalifikaciją;
- sukurti atvirą ir konkurencingą pasaulinę rinką bei pašalinti kliūtis prekybai metalais ir žaliavomis.

2.1. Energetikos politika

ES metalo pramonės konkurencingumui įtakos padarė greitas dujų ir elektros energijos kainų kilimas. Svarbiu klausimu taip pat laikomi ilgalaikių tiekimo sutarčių užtikrinimo pokyčiai.

Kaip pažymėta galutinėje energetikos sektoriaus tyrimo ataskaitoje[17], ES energetikos rinkos veikia prastai, todėl neįmanoma visiškai pasinaudoti energijos rinkos, taip pat ir kainų, liberalizavimu.

2007–2009 m. Europos energetikos politikos veiksmų plane[18] Europos Vadovų Taryba pripa

---

15 EEE techninė ataskaita Nr. 7/2007 – tačiau bendrosios ataskaitos formos (CRF) 2 kategorijoje pateikta ne visa informacija apie metalo pramonės išmetamą CO2, nes įvairių valstybių narių ataskaitos gali b ūti skirtingos.

16 1980–1998 m. plieninių skardinių svoris sumažėjo 16 %, o aliumininių – 30 %.

17 Sektoriaus tyrimas SEC(2006) 1724, p. 4.

18 Europos Sąjungos Taryba, 7224/07, 2007 m. kovo 9 d. pirmininkaujančios valstybės išvados.

žino, kad siekiant sukurti tikrai konkurencingą dujų ir elektros energijos vidaus rinką ir veiksmingai atskirti tiekimą ir gamybą nuo tinklų valdymo, reikalingas naujas priemonių rinkinys.

Siekdama įgyvendinti šiuos politikos tikslus, 2007 m. rugsėjo 19 d. Komisija priėmė teisės aktų pasiūlymų paketą, kad būtų užtikrintas tikras ir veiksmingas tiekėjo pasirinkimas ir padidintas rinkos, taip pat ir kainų nustatymo, skaidrumas,.

Kadangi daugelio nurodytų veiksmų poveikis susijusioms pramonės šakoms bus apčiuopiamas tik po kurio laiko, kai kurios valstybės narės svarsto galimybę įvesti laikinąsias priemones, kad metalo pramonės ateitį būtų galima nuspėti geriau.

Be minėtųjų pasiūlymų, yra ir kitų reikalingų veiksmų:

Veiksmai

1. Viešosios valdžios institucijos turėtų įvertinti iniciatyvas, susijusias su jungtine elektros energijos gamyba, ilgalaikėmis sutartimis ir partnerystėmis. Valstybės narės turėtų dalytis informacija apie galimus sprendimus ir geraja patirtimi, atitinkančia konkurencijos ir vidaus rinkos taisykles.

2. Komisija tinkama forma (atsižvelgiant ir į teismų praktikos raidą) konsultuos dėl ilgalaikių energijos tiekimo sutarčių atitikties Bendrijos teisei.

3. Kad energijos naudingumo koeficientas būtų didesnis, pagal konkurencingumo ir inovacijų programą Komisija, bendradarbiaudama su pramonės atstovais, skleis geriausią metalo pramon ėje įgytą energijos taupymo patirtį.

2.2. Aplinkos politika

Klimato kaita

Kaip viena iš didžiųjų aplinkos teršėjų CO_2 dujomis metalo pramonė turės labiausiai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo.

Ši pramonės šaka turi pasiekti aukštą aplinkos apsaugos lygį, tausiai naudoti energiją ir neprarasti konkurencingumo. Europos Sąjunga nesuinteresuota, kad ateityje gamyba (t. y. anglies dioksido išmetimo šaltiniai) būtų perkeliama į šalis, kur išmetalų kiekio ribos ne tokios griežtos, nes tai turėtų neigiamų ekologinių ir ekonominių padarinių. Dėl to Komisijos pateiktame teisės aktų pasiūlymų dėl su klimatu susijusių veiksmų ir atsinaujinančių energijos šaltinių pakete[19] pripažįstama ypatinga energijai imlių pramonės šakų padėtis ir imamasi šį klausimą spręsti. Pakete nustatomi aiškūs energijai imlių pramonės šakų, priklausančių anglies dioksido šaltinių perkėlimo rizikos grupei, nustatymo kriterijai. Komisija nustatys sektorius arba subsektorius, kurie gali būti priskirti šiai kategorijai; jiems bus skirti iki 100 % nemokami taršos leidimai atsižvelgiant į efektyviausius metodus; į gamybos procesą gali būti atsižvelgta laikantis griežtų sąlygų. Atsižvelgdama į tai Komisija įvertins, ar metalo pramonės šakos atitinka tokio skyrimo kriterijus. Vykstant tarptautinėms deryboms dėl susitarimo visuotinės klimato kaitos prevencijos po 2012 m. Komisija toliau vertins energijai imlių pramonės šakų padėtį ir galbūt pasiūlys pakeitimų, visų pirma dėl nemokamų leidimų suteikimo arba

[19] Visų pirma COM(2008) 16 galutinis.

importuojamų produktų įtraukimo į Bendrijos prekybos taršos leidimais sistemą.

Sektorių susitarimai, grindžiami konkrečios pramonės šakos specifika, gali paskatinti mažinti i šmetamų teršalų tarptautiniu mastu. Tokiais sektorių susitarimais reikėtų siekti tiek sumažinti i šmetamų dujų kiekį pasaulyje, kad būtų galima veiksmingai spręsti klimato kaitos klausimus. Tokių susitarimų įgyvendinimas turėtų būti stebimas, tikrinamas ir reguliuojamas privalomosiomis įgyvendinimo užtikrinimo priemonėmis.

Integruota taršos prevencija ir kontrolė (ITPK)

Dabartiniuose ES teisės aktuose dėl pramonės keliamos taršos numatyta ITPK ir vadinamosios sektorių direktyvos. 2007 m. gruodžio mėn. Komisija pateikė naują direktyvos dėl pramonės i šmetamųjų teršalų redakciją, kurioje ITPK jungiama su susijusiomis „sektorių direktyvomis“. Pasiūlymo tekste akcentuojamas „geriausių turimų metodų“ ir „naujų metodų“ vaidmuo[20].

Trečiųjų šalių standartai ne visada atitinka ITPK direktyvos leidimų reikalavimus.

Atliekų teisės aktai

Siekdama pagerinti atliekų valdymą, suteikti teisinio aiškumo ir išvengti nereikalingų administracinių išlaidų bei delsimo, Komisija pateikė pasiūlymą pakeisti bendrąją atliekų direktyvą. Jis šiuo metu svarstomas Europos Parlamente ir Taryboje.

Pasiūlyme pateikta aiškinimo, kada atliekos nustoja būti atliekos, tvarka. Dėl to numatoma, kad techninėmis specifikacijomis grindžiamus specialius kriterijus turėtų priimti Komisija taikydama komitologijos procedūrą.

REACH

Kadangi metalai patenka į REACH taikymo sritį, reikia atkreipti dėmesį į tam tikras specifines šių medžiagų savybes, įskaitant lydiniuose naudojamų metalų vertinimą.

2.3. Standartizacija

Standartų vaidmuo metalo pramonėje yra svarbus, visų pirma turint galvoje viešųjų pirkimų direktyvas, be to, jie tampa svarbia patekimo į trečiąsias rinkas priemone.

Eurokodai, kaip europiniai standartai, yra visos Europos pastatų statybinio projektavimo bei in žinerinių darbų priemonės, todėl ir yra ypač svarbūs Europos statybos sektoriui bei metalo konstrukcijų laisvam judėjimui.

[20] COM(2007) 844 galutinis.

Veiksmai

4. 2008 m. sausio 23 d. teisės aktų pasiūlymų dėl su klimatu susijusių veiksmų ir atsinaujinančių energijos šaltinių pakete Komisija pasiūlys energijai imlių pramonės šakų priemonių, visų pirma susijusių nustatymu, kurie sektoriai ir subsektoriai priklauso anglies dioksido šaltinių perkėlimo rizikos grupei, ir atitinkamu leidimų paskirstymu. Komisija įvertins, ar metalo pramonės šakos atitinka tokio skyrimo kriterijus. Vykstant tarptautinėms deryboms dėl susitarimo visuotinės klimato kaitos prevencijos po 2012 m. Komisija toliau vertins energijai imlių pramonės šakų padėtį ir galbūt pasiūlys pakeitimų, visų pirma dėl nemokamų leidimų suteikimo arba importuojamų produktų įtraukimo į Bendrijos prekybos taršos leidimais sistemą.

5. Komisija kartu su suinteresuotosiomis šalimis ir trečiosiomis šalimis nagrinės, koks yra sektorių susitarimų, kuriais reikėtų siekti tiek sumažinti išmetamų dujų kiekį pasaulyje, kad būtų galima veiksmingai spręsti klimato kaitos klausimus, ir kurių įgyvendinimas turėtų būti stebimas, tikrinamas ir reguliuojamas privalomosiomis įgyvendinimo užtikrinimo priemonėmis, vaidmuo. Čia bus įtraukta geriausia praktikoje išbandyta metodika, susijusi su duomenų rinkimu ir pagrindiniais veiklos rodikliais.

6. Dėl ITPK Komisija užtikrins glaudesnę geriausių turimų metodų dokumentų rengimo proceso, Europos bendrosios mokslinių tyrimų programos bei konkurencingumo ir inovacijų programos sąsają ir taip skatins taikyti naujus metodus.

7. Atliekų teisės aktų srityje, kai bus baigtas bendrosios atliekų direktyvos priėmimo procesas, Komisija sieks užtikrinti, kad pramonei būtų sudarytos palankesnės sąlygos ekonomiškai veiksmingai naudoti metalo laužą kaip antrinę žaliavą.

8. Dėl REACH Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su suinteresuotosiomis šalimis, Europos cheminių medžiagų agentūra ir valstybėmis narėmis parengs medžiagų, naudojamų konkrečiuose gaminiuose, technines gaires.

9. Dėl standartizacijos Komisija ir valstybės narės sieks skatinti taikyti metalams eurokodus[21] ir mažinti jų taikymo skirtumus ES.

2.4. Inovacijos, moksliniai tyrimai ir plėtra bei kompetencija

Gebėjimas diegti inovacijas bus svarbus siekiant išlaikyti konkurencingumą. Produktams ir gamybos procesui didelės įtakos turės daryti mokslinių tyrimai ir plėtra.

Inovacijos yra labai svarbios siekiant diferencijuoti galutinius produktus. Skirtingų rūšių metalai labai konkuruoja tarpusavyje ir su kitomis medžiagomis, pvz., kompozitais, kad būtų įrodyta aukštesnė jų techninė ir ekonominė nauda.

Dabartinės gamybos technologijos yra palyginti brandžios. Vis dėlto pramonė aktyvai ieško revoliucinių techninių sprendimų. Pavyzdžiui, projekte „Energijos taupymas ir ypač mažas CO_2 išmetalų kiekis plieno pramonėje (ULCOS)“ dalyvauja 48 partneriai, kad galėtų sutelkti pakankamai finansinių išteklių kovai su taršos mažinimu plieno sektoriuje ir pasiekti tikslą 50 % sumažinti taršą. Pirmasis šio projekto etapas baigsis 2009 m., o antrasis iki 2014–2015 m.

[21] Remiantis 2003 m. gruodžio 19 d. Komisijos rekomendacija 2003/887/EB.

Pagal 2003 m. įsteigtą plieno technologijų platformą (ESTEP) metalo gamintojai bendradarbiauja su galutiniais vartotojais ir įrangos tiekėjais, kad galėtų spręsti naujas problemas. Panašus požiūris taikomas Europos tausių rūdos išteklių technologijų platformai, įsteigtai 2005 m. kovo mėn. siekiant padidinti inovacijų diegimo pajėgumus, kurti naujus produktus ir didinti gamybos našumą bei produkcijos išeigą mažinant sąnaudas ir poveikį aplinkai.

Siekdama suderinti požiūrį į mokslinius tyrimus ir technologijas aliuminio pramonė suformavo Europos aliuminio technologijų platformą.

Remdamasi 7-aja bendrąja programa, anglies ir plieno mokslinių tyrimų fondo (RFCS) programa, naująja konkurencingumo ir inovacijų programa (KIP) ir struktūriniais fondais, ES pateikia keturias svarbiausias priemones inovacijų, mokslinių tyrimų ir plėtros bei kvalifikacijos kėlimo veiklai bendrai finansuoti.

Veiksmai

10. Pramonė turi teikti prioritetą inovacijoms ir mokslinių tyrimų veiklai, inter alia, įgyvendindama didelius ilgalaikius projektus (pvz., ULCOS) ir atitinkamų Europos technologij ų platformų parengtas strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkes; ji turėtų pasinaudoti Bendrijos priemonių ir tarptautinio bendradarbiavimo teikiamomis galimybėmis kartu deramai atsižvelgdama į intelektinės nuosavybės teisių (INT) apsaugos aspektus.

11. Valstybės narės, universitetai, mokslinių tyrimų centrai ir pramonė turėtų kurti tinkamas darbo jėgos pasiūlos didinimo strategijas, įskaitant Europos šalių partnerystes ir partnerystes su trečiosiomis šalimis.

12. Valstybės narės ir regionai kviečiami skatinti diegti inovacijas metalo pramonėje ir remti technologijų perdavimo pramonės grupėms politiką. Tai yra ir parama verslo inkubatoriams, technologijų perdavimas, kvalifikuota darbo jėga ir mokslinių tyrimų padalinių finansavimas ankstyvuoju etapu, o ypač pagalba VMĮ bei didelį augimo potencialą turinčioms inovacijas diegiančioms įmonėms.

2.5. Išorės santykiai ir prekybos politika

Europos pramonei labai svarbu turėti galimybę naudoti žaliavas. 2007 m. gegužės 21 d. Konkurencingumo taryba paprašė Komisiją suformuoti nuoseklų politinį požiūrį į žaliavų tiekimą pramonei, kuris apimtų visas susijusias Bendrijos politikos sritis. Plėtodama prekybos politiką ir išorės santykius su išsivysčiusiomis ir augančios ekonomikos šalimis Komisija teiks pirmenybę nešališkoms konkurencingumo sąlygoms metalų ir jų žaliavų rinkoje[22].

Pastaraisiais metais dėl daugelio įvairių priemonių, pvz., eksporto apribojimų, eksporto muitų, atrankinio PVM nuolaidų taikymo, subsidijų ir kt., vis dažnesni prekybos iškraipymo atvejų. Pavyzdžiui, Rusija taiko iki 50 % dydžio mokesčius už metalo laužo eksportą; Indija neseniai įvedė geležies rūdos eksporto mokestį; Kinija neleidžia užsienio bendrovėms užimti didžiosios tokių sektorių kaip plieno dalies ir yra nustačiusi įvairių priemonių, kuriomis ribojamas metalų žaliavų eksportas arba teikiama vyriausybės pagalba joms pirkti iš kitur.

Tokia praktika kelią didelių sunkumų Europos pramonei ir su ja turi būti kovojama pasitelkiant

[22] Taip pat žr. priedo 3 ir 5 lenteles.

visas įmanomas priemones, įskaitant ir intensyvesnį dialogą.

Didžiojo aštuoneto susitikime tarptautiniu mastu sprendžiant žaliavų klausimą buvo diskutuojama apie padėtį pasaulio prekių rinkose bei pastaruoju metu išaugusias kainas, patvirtintas šalių įsipareigojimas kurti laisvas, skaidrias ir atviras rinkas. [23]

Veiksmai

13. Komisija toliau taikys visas įmanomas priemones, kad išgyvendintų prekybos praktiką, kuria pažeidžiami tarptautiniai prekybos susitarimai.

14. Daugiašalėse ir dvišalėse prekybos derybose Komisija toliau sieks priešintis metalo ir žaliav ų eksporto mokesčių taikymui.

15. 2008 m. Komisija pateiks komunikatą, kuriuo sieks pagerinti tausaus rūdos bei antrinių žaliavų naudojimo ES ir tarptautiniu lygmeniu sąlygas [24].

16. Komisija palaikys glaudų dialogą pramonės klausimais su svarbiausiomis trečiosiomis šalimis.

[23] 2007 m. Didžiojo aštuoneto susitikimas, pirmininkaujančios valstybės parengta deklaracijos santrauka, 2007 m. birželio 8 d.

[24] Vieša konsultacija http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/item/longdetail.cfm?item_id=1249